

Helyi tanterv

Német nyelv és irodalom

**a nyelvoktató, a bővített nyelvoktató és a kiegészítő nemzetiségi nevelés-
oktatás számára**

5–8. évfolyam

Bevezetés

Az 5–8. évfolyamon a német nyelv és irodalom tantárgy alapvető célja és feladata az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása; a szövegalkotás folyamatának megfigyelése, gyakorlása, különböző, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő fogalmazás; az elsajátított írástechnika, helyesírás gyakorlása, továbbfejlesztése.

A tantárgy jellegéből adódóan fontos feladat a tanulók nyelvi és irodalmi kultúrájának fejlesztése, az egyéni ismeretszerzés módjainak, technikáinak előkészítése, gyakoroltatása, a kritikus, problémamegoldó és a fogalmi gondolkodás fejlesztése.

A német nyelvi nevelés területén kiemelt feladat a diákok meglévő, gyakorlati nyelvi tudására építve – a nyelvet használó nézőpontjából kiindulva – a nyelvnek, mint működő, változó rendszernek a megtapasztalása, megfigyeltetése, e tapasztalatokra építve néhány alapvető rendszerszerűség bemutatása, összefüggésének felismerése, megnevezése.

A kerettanterv azzal a kettős célkitűzéssel készült, hogy a tanulók nyelvi szintjének megfelelő német és német nemzetiségi irodalmi alkotásokból keresztmetszetet adjon, felhívja a kortárs és ifjúsági irodalomra is a figyelmet, valamint értéket közvetítsen.

A német és magyarországi német népköltészeti alkotásokkal indul a felső tagozatos irodalom: ezek visszautalnak az alsó tagozatra, amelyek egyben középpontba állítják az irodalom örök kulcselemét, a fantáziát, hiszen ez minden emberi alkotásban jelen van. A tananyag a továbbiakban egyre inkább közelít a reális világhoz, miközben a fantázia továbbra sem tűnik el az irodalommal való ismerkedésből.

A német nyelv és irodalom tantárgy fontos célja még, hogy a tanulók olyan önálló gondolkodású fiatalokká váljanak, akik erkölcsi kérdésekben is képesek önálló ítéletalkotásra. A német nyelv és irodalom tantárgy a nemzetiségi nyelvi kulcskompetencia fejlesztésében játszik döntő szerepet, továbbá a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciák fejlesztésére is szolgál. A hatékony, önálló tanulás készségeinek-képességeinek fejlesztése szintén kitüntetett szerepet kap a német órákon.

5. évfolyam

A tantárgy elsődleges célja a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulás eredményességéhez szükséges kulcskompetenciák, készség együttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása: a tanulók szóbeli és írásbeli szövegértési és szövegalkotási kompetenciáinak fejlesztése a kognitív folyamatok, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével; a nyelvről szerzett tapasztalati (élményalapú) és tárgyi ismeretek mélyítése, bővítése.

Az 5–6. évfolyamon a tanulók már jól olvasnak, közepes hosszúságú szövegeket is meg tudnak ismerni. A kerettanterv irodalomtanítási részének ez a szakasza úgy tekint erre a fejlesztési periódusra, mint amely már lehetőséget ad az irodalom megértésére. A közműveltségi tartalmak alapján válogatott szemelvények és a közismereti témák, olvasmányok a tanuló életkorának megfelelő világlátás keresztmetszetét adják. Kérdéseket tesznek fel a környezetükhöz, élethelyzetükhöz kapcsolódóan. Az 5–6. évfolyamon számos képesség területén a megfelelő szintet el kell érni. A tanuló beszédének artikulációja továbbfejlődik. A hallott szövegről képes rövid szóbeli összefoglalást adni. Képes néhány mondatos vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasottakról, valamint képes rövidebb szövegek alkotására, személyes élmények megfogalmazására. Szükséges a globális, információkereső, értelmező olvasás, továbbá tartalommondás. A tanuló ebben a szakaszban megfigyeli az irodalmi nyelv néhány sajátosságát, felismeri a tanult műfajokat. Megismerkedik a tetszésnyilvánítás nyelvi formáival,

a különböző kultúrák és eltérő vélemények tiszteletben tartásának fontosságával.

A dőlt betűvel írt ismeretek és óraszámok a helyi sajátosságokat mutatják.

A fennmaradó 18 óra szabadon felhasználható órakeretet gyakorlásra, összegzésre használjuk fel a következők szerint: 10 óra gyakorlás, 8 óra összegzés, egyenletesen elosztva témakörönként.

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	30 óra
Írásbeli szövegek megértése és értelmezése	24 óra
Írásbeli szövegalkotás	30 óra
Általános interakciós készség	15 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	20 óra
Irodalmi kultúra	15 óra
Közismereti témák	15 óra
A tanulási képesség fejlesztése	8 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése	5 óra
<i>Gyakorlás</i>	<i>10 óra</i>
<i>Összegzés, rendszerezés</i>	<i>8 óra</i>
Összesen	162+18 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása		Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az elsajátított kommunikatív kompetencia alapformáinak alkalmazása.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédképesség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése. A nyelvi kommunikációs képesség fejlesztése révén törekvés az önálló szóbeli szövegalkotásra.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Önálló szóbeli szöveg szerkesztése. Különböző beszédhelyzetekben jól formált, a kommunikációs célt közvetítő szóbeli szöveg alkotása. Adekvát kommunikáció folytatása személyes beszámolóban, történetmesélésben. A tantárgyi témákhoz kapcsolódó párbeszédben való aktív közreműködés, szaktárgyi	<i>A tanuló képes</i> – a társalgásban aktívan részt venni; – gondolatait szóban, önállóan kifejezni; – feladatokat, tanári utasításokat értelmezni, összefoglalni, másokkal megosztani; – a tanítási órákon kívüli beszédhelyzetekben tájékozódni, magát másokkal megértetni;	<i>Német népismeret:</i> Unser Bildschirm gyerekműsorainak megtekintése. <i>Informatika:</i> német nyelvű portálok gyermekek számára összeállított online feladatai, hírei.	

<p>ismeretanyag befogadása, közvetítése; összefüggések felismerése, a közvetített információk továbbítása.</p> <p>A szóbeli kommunikáció során, szövegek, történetek elmondásakor, olvasásakor a helyes hanglejtés, hangsúly alkalmazása.</p> <p>Hallásértés fejlesztése megfelelő hanganyaggal, dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel.</p> <p>A tanult kiejtésbeli sajátosságok alapján észlelt akcentus ellenére megfelelő a beszéd hangzása (hangsúly, hanglejtés, beszédtempó).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – adott szövegre, témára irányuló kérdésekre válaszolni; – szöveg tartalmát segítséggel összefoglalni; – megfelelő kifejezőkészség segítségével a kommunikációs folyamat bármely szereplőjeként megnyilatkozni; – különféle kommunikációs szituációk konvencióinak eleget tenni; – érzéseket, kívánságokat, kifejezni, mások hasonló megnyilvánulásaira reagálni, – a kommunikációs partner egyszerű megnyilvánulásait követni, verbálisan vagy a nonverbális eszközök segítségével reagálni; – rövid német nyelvű szóbeli megnyilatkozások tartalmát magyar nyelven kifejezni; – hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni; – magyar nyelven megfogalmazott kijelentések, megnyilatkozások értelmét németül visszaadni; – rövid hallott szöveg tartalmát a másik nyelven összefoglalni. 	
--	---	--

Kulcsfogalmak	Kommunikációs helyzetek, hanglejtés, intonáció, tartalom.
----------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia II. Írásbeli szövegek megértése és értelmezése	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	A tanult olvasási stratégiák adekvát alkalmazása olvasás előtt, alatt és után.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mindennapi kifejezések, alapvető fordulatok megértése, amelyek a tanuló mindennapi életére, a családjára, környezetére, nemzetiségére vonatkoznak. Az olvasott szöveg tartalmának reprodukálása, az információk visszakeresése, a szöveg lényegének kiemelése. A tanuló aktív és passzív szókinccének gazdagítása.	

Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasás stratégiái: pl. adatok visszakeresése, a nyomtatott és az elektronikus szövegek feldolgozásakor.</p> <p>A megértés egységei – szó, kifejezés, tagmondat, mondat, bekezdés, teljes szöveg.</p> <p>A szövegben fellelhető tények és személyes vélemények közötti különbség észlelése.</p> <p>Egyszerűbb autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásainak megértése.</p> <p>Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. Képleírás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ismert nyelvtani szerkezetű és szókincsű szöveget (adott esetben ismétlést követően) az arra vonatkozó feladatok segítségével egészében megérteni; – valóságos vagy képzelt tartalmú szövegeket kiegészíteni; – a szöveg jellemzői alapján a szöveg műfaját megnevezni; – egy szöveg (szövegrészlet) gondolati tartalmát általánosan megnevezni; – nem lineáris szöveg lényegi tartalmát leírni; – egyszerűen megfogalmazott információkat a szövegben elkülöníteni és egy adott feladatra vonatkozóan felhasználni; – képeket, illusztrációkat egyszerű nyelvi eszközökkel leírni; – írott szövegben részletre vonatkozó információkat megtalálni, egyszerűbb szöveg lényegi elemeit megjelölni. 	<p><i>Minden tantárgy:</i> szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, információkeresés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép összefüggéseinek feltárása.</p>
Kulcsfogalmak	Üzenet, szövegtípus, tartalomjegyzék.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Írásbeli szövegalkotás	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Megfelelő, kialakult egyéni írástechnika alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Olvasható, áttekinthető, a mondanivalót tükröző tagolt íráskép kialakítása. Saját álláspont kifejtésének fejlesztése.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Szövegalkotás: leírás. Szöveg tartalmának, cselekményének írott formában történő összefoglalása.	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – képeket és egyéb szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi eszközökkel 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> udvariassági formulák, egyszerű</p>

<p>A mindennapokban használatos írott és elektronikus szövegek írása (meghívó, e-mail, SMS). Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása (pl. mese, képregény). Szövegek, ill. illusztráció közötti kapcsolat megfogalmazása. A szövegben található adatok megadott szempontok alapján történő rendszerezése.</p>	<p>leírni;</p> <ul style="list-style-type: none"> – adott szöveget átalakítani, kiegészíteni vagy továbbfejleszteni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni); – egy szövegminta tartalmi és formai jegyeinek ismeretében hasonló szöveget alkotni vagy egy megkezdettet befejezni; – egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel a feladatnak megfelelő szöveget alkotni; – adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni; – ismert szövegeket felidézni, szövegeket megfigyelni, lényeges tartalmi elemeit feladatokkal kiemelni; – rövid német és magyar nyelvi fordulatokat értelemszerűen, szótár segítségével lefordítani. 	<p>üzenetek megfogalmazása magyar nyelven, ennek összevetése a hasonló helyzetben használt német megfelelővel.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről, hősökről.</p> <p><i>Természetismeret:</i> anyaggyűjtés, vázlatkészítés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a szöveg képe.</p> <p><i>Informatika:</i> internetes források adatainak megkeresése; internetes kapcsolattartó műfajok nyelvi jellemzői.</p>
--	--	--

Kulcsfogalmak	Anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, e-mail.
----------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Általános interakciós készség		Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Folyamatos beszéd. Alapvető szövegalkotási képesség. Aktív szókinccs az eddig tárgyalt közismereti és irodalmi témakörökben.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszéd-készség fejlesztése. Az aktív szókinccs és szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése, különös tekintettel a véleményalkotás nyelvi kifejezésére.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
Különböző szituatív helyzetekben szót kérni, a beszéd jogát másnak átadni.	<i>A tanuló képes</i> <ul style="list-style-type: none"> – feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni; 	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szókinccs adekvát alkalmazása.	

<p>A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni. A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni. A szókincs aktivizálása adekvát helyzetekben külső segítséggel. A magyar és a német kultúra interakciós különbségeinek tudatosítása a tárgyalt közismereti témakörökben: pl. szókincsfejlesztés, szófordulatok, rokon értelmű szavak, körülírás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – szokásos tanórai helyzeteket megadott nyelvi kifejezőeszközökkel, sikerrel megoldani; – a számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni; – megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni, ha szót kér, vagy ha másnak engedi át a beszéd jogát; – nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva alkalmazni; – dicséretet és kívánságot, érdeklődést kifejezni; – mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni, azokra saját álláspontja közlésével verbálisan vagy nonverbálisan reagálni; – rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét tükröztetve magyarra fordítani; – magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni. 	<p><i>Dráma és tánc:</i> önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Érdeklődés, utasítás, beszélgetés, udvariassági szabály, szómagyarázat, körülírás, szófordulat.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia</p>	<p>Órakeret 20 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A nyelvi kommunikációs képességnek megfelelő nyelvhasználat és adekvát szövegalkotás. Alapszintű morfológiai-szintaktikai ismeretek.</p>	
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A megismert nyelvi szerkezetek egyre nagyobb biztonsággal történő alkalmazása. A kommunikációs helyzetek normái ismeretének fejlesztése. A kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás szóbeli és írásbeli formáinak tudatosítása. A nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek használata.</p>	
<p>Tevékenységek/ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p>A nyelvtani ismeretek alkalmazása a mai német nyelv</p>	<p><i>A tanuló képes</i> – alapvető kommunikációs</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p>

<p>normáinak megfelelően, nyelvi mintakövetés alapvető kommunikációs helyzetekben.</p> <p>Morfológiai ismeretek:</p> <p><i>Szófajok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ige: főigék: igeidők (Präsens, Perfekt); segédigék: sein, haben, werden; módbeli segédigék: sollen, wollen, mögen (Präsens); igei vonzatok, tárgyessettel és részes esettel állók. – Főnév: nemek, egyes és többes szám, esetek. – Elöljárószók: időhatározói viszonyok, tárgy és részes esettel álló elöljárószók. – Számnevek, tőszámnevek, idő kifejezése. – Névmás: személyes, birtokos, kérdő, tagadó, mutató névmások. <p><i>Mondattan:</i></p> <p>Kijelentő, kérdő, felszólító mondat; szerkezet alapján: egyszerű és összetett mondatok.</p> <p>Helyesírás és az írásjelek használata.</p> <p>Az alapvető nyelvtani szerkezetek használata.</p>	<p>helyzetekben viszonylagos jó nyelvhelyességgel részt venni;</p> <ul style="list-style-type: none"> – a tananyagot az alapszókincs és egyszerű sablonok segítségével feldolgozni; – a tanórán gyakran használt alaktani és mondattani szerkezeteket önállóan képezni és helyesen alkalmazni; – a tanórán használt egyszerű szintaktikai szerkezeteket hibátlanul alkalmazni; – ismert szavakat, szerkezeteket biztos helyesírással, kielégítő biztonsággal leírni. 	<p>a kommunikációnak, közlési szándéknak megfelelő nyelvi jelek, nem nyelvi jelek.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Ige, személyes, birtokos, kérdő, tagadó, mutató névmások, Wechselprepositionen, mondatfajták, kötőszavak.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Irodalmi kultúra</p>		<p>Órakeret 15 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Rövid terjedelmű irodalmi alkotások olvasása, témájuk felismerése.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Rövid terjedelmű irodalmi alkotások önálló olvasása, értelmezése, egyéni és csoportos feldolgozás révén.</p> <p>Irodalmi alkotások, szövegek, történetek alkotó jellegű vizuális eszközökkel történő megjelenítésének, előadásának, dramatizálásának fejlesztése.</p>		
<p>Tevékenységek/ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Mondókák, közmondások. Rövid történetek, mesék,</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – rövid terjedelmű epikai és 	<p><i>Erkölcstan:</i> önbecsülés,</p>	

<p>Az olvasott epikai művekben a szereplők, hely, idő, a cselekményt alkotó elemek, kulcsszavak megnevezése.</p> <p>Az irodalmi szöveg egyes szakaszainak összefoglalása; szövegrészekhez találó cím megfogalmazása; a befejezés megváltoztatása.</p> <p>Gyermekregény részleteinek elolvasása. Képek, illusztrációk, reklámszövegek megismerése. Mesék eljátszása.</p> <p>Gyermekversek, szójátékok, vidám versek. Lírai alkotások egyszerűbb költői eszközei. A kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai művének megismerése, a szerepek alakítása a tartalomnak megfelelően.</p> <p><i>Népköltészet:</i> Német és magyarországi német mondókák, népdalok, népi játékok, népmesék, mondák, közmondások. A lakóhelyhez fűződő monda.</p> <p>Kiadványok: pl. Katharina Wild, Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i>; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen (Ungarndeutsche Studien 2)</i>.</p> <p><i>Szerzők és művek:</i> pl. Janosch: <i>Tiger und Bär im Straßenverkehr</i>; Josef Guggenmos; Grimm mesék; Wilhelm Busch: <i>Max und Moritz</i>, történetek Münchhausenól, Till Eulenspiegelről.</p> <p><i>Magyarországi német szerzők versei, meséi, elbeszélései:</i> pl. Erika Áts, Georg Fath, Josef Michaelis, Engelbert Rittinger, Valeria Koch.</p>	<p>lírai műveket önállóan elolvasni, tartalmukat összefoglalni és műfajukat megnevezni;</p> <ul style="list-style-type: none"> – lírai, epikai, drámajáték/jelenet szövegeit megfelelő megjelenítési módon előadni; – a hazai német irodalomból vett rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat összefoglalni; – valós vagy fikciós szövegeket kiegészíteni, gondolatmenetüket továbbfejleszteni; – mind a hallott, mind az olvasott történet tartalmát elmesélni; – mesealakokat bemutatni, jellemezni; – mesét, történetet kép, illusztráció alapján rekonstruálni; – rövid történeteket dramatizálni; – a modern irodalmi műfajok közül meséket, képregényeket elolvasni, eljátszani, hagyományos mese alapján képregényt készíteni; – a korosztálynak megfelelően hangjátékot meghallgatni, színdarabot, musicalt megtekinteni, a művek befogadását követően élményeiről beszámolni. 	<p>közösséghez tartozás.</p> <p><i>Német népismeret:</i> NZ Junior. Unser Bildschirm gyerekműsorai.</p>
--	--	---

Gyűjtemények: <i>Igele-Bigele, Zauberhut.</i>		
Kulcsfogalmak	Szerepjáték, képregény, hangjáték, színdarab.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	A szövegértésben való jártasság. A közismereti témák ismeretanyagának elsajátításához szükséges tájékozottság.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közismereti témákat feldolgozó szövegekben a téma és a fontos információk felismerése. Az olvasási technika fejlesztése, a szöveg feldolgozása, értelmezése közismereti szövegek egyéni és csoportos feldolgozása révén. Az országismereti témákat tartalmazó szövegekhez kapcsolódó ábrák, mellékletek szerepének felismerése az összefüggések értelmezésében.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az írásbeli és szóbeli kommunikáció formáinak gyakorlása a következő témakörökben:</p> <p><i>Személyes életvitel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Egészség, betegségek. – Szabadidős tevékenységek, hobbi. – Mindennapi tevékenységek, emberi kapcsolatok. <p><i>Közösségi élet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Étkezés. – Ünnepek. <p><i>Iskola, képzés, hivatás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Az iskolai mindennapok, osztályterem. – Szakmák. <p><i>Kulturális élet, média:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A korcsoportnak megfelelő német nyelvű média. <p><i>Gazdaság, technika, környezet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Lakóhely, otthon. – Tájékozódás. – A mindennapi élet. – Állatok. <p><i>Politika és történelem:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Szabályok felállítása és betartása az osztályban és iskolán kívül. 	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – a közismereti témák tartalmát, információit értelmezni, a témát ismertetni; – dolgokat, jelenségeket, eseményeket egyszerű nyelvi eszközökkel, érthetően, nyelvtanilag követően bemutatni és összehasonlítani; – párbeszédében társainak megállapításaira reagálni, kapcsolódni a gondolatmenethez; – a témához kötődően véleményét kifejezni; – a különféle kommunikációs szituációknak megfelelő véleményt alkotni, egyetértését, elutasítását kifejezni; – szerepet játszani. 	<p><i>Erkölcstan:</i> önbecsülés, közösséghez tartozás.</p> <p><i>Német népismeret:</i> a családra, tevékenységekre, ünnepekre, a társas együttlétre vonatkozó témák.</p>

Kulcsfogalmak	Média, tömegkommunikációs eszközök, kommunikációs szituációk, párbeszéd, információkérés.
----------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Az életkornak megfelelő tanulási technikák ismerete, az azokban való jártasság.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alpműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái, a tanulást segítő különböző eljárások megismerése, használatuk gyakorolása. Kulturált és hatékony könyvtár- és internethasználat.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Olvasási technikák alkalmazása. Könyvtárhazsnálat. Tanulást támogató eljárások alkalmazása: Lényegkiemelés, kulcsszavak jelölése. Szótanulás (pl. szókétyák segítségével), szótárhazsnálat.</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – szótárfüzetet önállóan vezetni és használni, kétnyelvű szótárat, gyermeklexikont a nyelvhsajátításban alkalmazni; – könyveket kölcsönözni és azokat az ismeretszerzésben, felkészülésben használni; – feladatokat könyvek, gyermeklapok segítségével megoldani; – a szavak jelentését a szöveghörnyezetből megérteni; – a nyomtatott médiát (pl. kétnyelvű szótár) információszerzésre, szókinhsbővítésre, egyszerűbb fogalmazások elkészítéséhez tanári segítséggel használni; – információkat, adatokat tanári irányítással visszakeresni. 	<p><i>Informatika:</i> könyvtár-, internet használat.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>
Kulcsfogalmak	Szövegösszefüggés, információszerzés, lexikon, képes nyelvi szótár.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéőképeség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	Órakeret 5 óra
--	---	---------------------------

Előzetes tudás	Erkölcsei, esztétikai kategóriák ismerete, ítéletalkotás egyszerűbb helyzetekben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kulturális és történeti másság felismerése, megértése és tisztelete. Véleményalkotás társadalmi, történeti, morális és esztétikai kérdésekről. Konfliktuskezelési eljárások megismerése és alkalmazása szimulált helyzetekben. Irányítással önálló ismeretszerzés erkölcsi, esztétikai kategóriákról.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Erkölcsei választások, érzelmi tartalmak (szeretet, együttérzés, segítőkészség). Zenei, képzőművészeti vonatkozások a német nemzetiség kultúrájából. Az irodalom társművészete: filmes és színházi feldolgozások megismerése.	<i>A tanuló képes</i> – rövid véleményt megfogalmazni az élmények és olvasmányok hatásáról; – a jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot felismerni mindennapi irodalmi és közműveltségi szövegekben; – konfliktushelyzeteket felismerni; – a kulturális sokszínűséget érzékelni, a hétköznapi életből vett egyes jelenségeket bemutatni.	<i>Erkölcstan:</i> erkölcsi választások, érzelmi tartalmak (szeretet, együttérzés, segítőkészség). <i>Ének-zene, vizuális kultúra:</i> képzőművészeti vonatkozások a német nemzetiség kultúrájából. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> filmes és színházi feldolgozások.
Kulcsfogalmak	Konfliktus, érték, erkölcsi választás, kulturális sokszínűség.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>Ezen a szinten a diák megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és az alapvető fordulatokat, amelyeknek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Be tud mutatkozni, és be tud mutatni másokat. Képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.</p> <p>Megérti a tanár egyszerű utasításait, az ismerős szavakat, fordulatokat, melyek személyére, családjára, közvetlen környezetére, a nemzetiségre vonatkoznak. Képes megoldani a hallás utáni értési feladatokat.</p> <p>Fokozatosan növekszik beszéd bátorsága és önbizalma. Lakóhelyét, ismerőseit képes egyszerű fordulatokkal leírni, információt adni és kérni valós beszédhelyzetekben. Megértési problémák esetén segítséget tud kérni. Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliratokon, reklámokban, katalógusokban. Felébred érdeklődése népcsoportjának kultúrája iránt. Gyakorlata van egyszerű, ismert nyelvi elemekből álló szöveg néma olvasással történő megértésében. Képes egy adott szövegből egyszerű információkat kiemelni.</p> <p>Képes egyszerű szöveg lemásolására és tollbamondás után helyes leírására. Tud egyszerű, tényszerű információkat írni az adott nyelven. Képes minta alapján több mondatból álló, összefüggő szöveget írni</p>
---	---

6. évfolyam

A tantárgy elsődleges célja a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulás eredményességéhez szükséges kulcskompetenciák, készség együttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása: a tanulók szóbeli és írásbeli szövegértési és szövegalkotási kompetenciáinak fejlesztése a kognitív folyamatok, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével; a nyelvről szerzett tapasztalati (élményalapú) és tárgyi ismeretek mélyítése, bővítése.

Az 6. évfolyamon a tanulók már jól olvasnak, közepes hosszúságú szövegeket is meg tudnak ismerni. A kerettanterv irodalomtanítási részének ez a szakasza úgy tekint erre a fejlesztési periódusra, mint amely már lehetőséget ad az irodalom megértésére. A közműveltségi tartalmak alapján válogatott szemelvények és a közismereti témák, olvasmányok a tanuló életkorának megfelelő világlátás keresztmetszetét adják. Kérdéseket tesznek fel a környezetükhöz, élethelyzetükhöz kapcsolódóan. Az 6. évfolyamon számos képesség területén a megfelelő szintet el kell érni. A tanuló beszédének artikulációja továbbfejlődik. A hallott szövegről képes rövid szóbeli összefoglalást adni. Képes néhány mondatos vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasottakról, valamint képes rövidebb szövegek alkotására, személyes élmények megfogalmazására. Szükséges a globális, információkereső, értelmező olvasás, továbbá tartalommondás. A tanuló ebben a szakaszban megfigyeli az irodalmi nyelv néhány sajátosságát, felismeri a tanult műfajokat. Megismerkedik a tetszésnyilvánítás nyelvi formáival, a különböző kultúrák és eltérő vélemények tiszteletben tartásának fontosságával.

A fennmaradó 18 óra szabadon felhasználható órakeretet gyakorlásra, összegzésre használjuk fel a következők szerint: 10 óra gyakorlás, 8 óra összegzés.

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	30 óra
Írásbeli szövegek megértése és értelmezése	24 óra
Írásbeli szövegalkotás	30 óra
Általános interakciós készség	15 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	20 óra
Irodalmi kultúra	15 óra
Közismereti témák	15 óra
A tanulási képesség fejlesztése	8 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése	5 óra
Gyakorlás	10 óra
Összegzés, rendszerezés	8 óra
Összesen	162+18 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása		Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az elsajátított kommunikatív kompetencia alapformáinak alkalmazása.		
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A beszédkészség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése. A nyelvi kommunikációs képesség fejlesztése révén törekvés az önálló szóbeli szövegalkotásra.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Önálló szóbeli szöveg szerkesztése. Különböző beszédhelyzetekben jól formált, a kommunikációs célt közvetítő szóbeli szöveg alkotása. Adekvát kommunikáció folytatása személyes beszámolóban, történetmeséléskor. A tantárgyi témákhoz kapcsolódó párbeszédben való aktív közreműködés, szaktárgyi ismeretanyag befogadása, közvetítése; összefüggések felismerése, a közvetített információk továbbítása. A szóbeli kommunikáció során, szövegek, történetek elmondásakor, olvasásakor a helyes hanglejtés, hangsúly alkalmazása.</p> <p>Hallásértés fejlesztése megfelelő hanganyaggal, dramatikus játékkal, szövegmondással, interaktív olvasásértéssel. A tanult kiejtésbeli sajátosságok alapján észlelt akcentus ellenére megfelelő a beszéd hangzása (hangsúly, hanglejtés, beszédtempó).</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – a társalgásban aktívan részt venni; – gondolatait szóban, önállóan kifejezni; – feladatokat, tanári utasításokat értelmezni, összefoglalni, másokkal megosztani; – a tanítási órákon kívüli beszédhelyzetekben tájékozódni, magát másokkal megértetni; – adott szövegre, témára irányuló kérdésekre válaszolni; – szöveg tartalmát segítséggel összefoglalni; – megfelelő kifejezőkészlet segítségével a kommunikációs folyamat bármely szereplőjeként megnyilatkozni; – különféle kommunikációs szituációk konvencióinak eleget tenni; – érzéseket, kívánságokat, kifejezni, mások hasonló megnyilvánulásaira reagálni, – a kommunikációs partner egyszerű megnyilvánulásait követni, verbálisan vagy a nonverbális eszközök segítségével reagálni; – rövid német nyelvű szóbeli megnyilatkozások tartalmát magyar nyelven kifejezni; – hallott egyszerű szövegből 	<p><i>Német népismeret:</i> Unser Bildschirm gyerekműsorainak megtekintése.</p> <p><i>Informatika:</i> német nyelvű portálok gyermekek számára összeállított online feladatai, hírei.</p>	

	<p>többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni;</p> <ul style="list-style-type: none"> – magyar nyelven megfogalmazott kijelentések, megnyilatkozások értelmét németül visszaadni; – rövid hallott szöveg tartalmát a másik nyelven összefoglalni. 	
Kulcsfogalmak	Kommunikációs helyzetek, hanglejtés, intonáció, tartalom.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia II. Írásbeli szövegek megértése és értelmezése	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	A tanult olvasási stratégiák adekvát alkalmazása olvasás előtt, alatt és után.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A mindennapi kifejezések, alapvető fordulatok megértése, amelyek a tanuló mindennapi életére, a családjára, környezetére, nemzetiségére vonatkoznak. Az olvasott szöveg tartalmának reprodukálása, az információk visszakeresése, a szöveg lényegének kiemelése. A tanuló aktív és passzív szókincsének gazdagítása.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Az olvasás stratégiái: pl. adatok visszakeresése, a nyomtatott és az elektronikus szövegek feldolgozásakor.</p> <p>A megértés egységei – szó, kifejezés, tagmondat, mondat, bekezdés, teljes szöveg.</p> <p>A szövegben fellelhető tények és személyes vélemények közötti különbség észlelése.</p> <p>Egyszerűbb autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásainak megértése.</p> <p>Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel.</p> <p>Képleírás egyszerű nyelvi eszközökkel.</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ismert nyelvtani szerkezetű és szókincsű szöveget (adott esetben ismétlést követően) az arra vonatkozó feladatok segítségével egészében megérteni; – valóságos vagy képzelt tartalmú szövegeket kiegészíteni; – a szöveg jellemzői alapján a szöveg műfaját megnevezni; – egy szöveg (szövegrészlet) gondolati tartalmát általánosan megnevezni; – nem lineáris szöveg lényegi tartalmát leírni; – egyszerűen megfogalmazott információkat a szövegben elkülöníteni és egy adott feladatra vonatkozóan felhasználni; – képeket, illusztrációkat 	<p><i>Minden tantárgy:</i> szövegértés, a feladatok szövegének értelmezése.</p> <p><i>Informatika:</i> tájékozódás, információkeresés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> szöveg és kép összefüggéseinek feltárása.</p>

	egyszerű nyelvi eszközökkel leírni; – írott szövegben részletre vonatkozó információkat megtalálni, egyszerűbb szöveg lényegi elemeit megjelölni.	
Kulcsfogalmak	Üzenet, szövegtípus, tartalomjegyzék.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Írásbeli szövegalkotás	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Megfelelő, kialakult egyéni írástechnika alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Olvasható, áttekinthető, a mondanivalót tükröző tagolt íráskép kialakítása. Saját álláspont kifejtésének fejlesztése.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Szövegalkotás: leírás. Szöveg tartalmának, cselekményének írott formában történő összefoglalása. A mindennapokban használatos írott és elektronikus szövegek írása (meghívó, e-mail, SMS). Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása (pl. mese, képregény). Szövegek, ill. illusztráció közötti kapcsolat megfogalmazása. A szövegben található adatok megadott szempontok alapján történő rendszerezése.</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – képeket és egyéb szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi eszközökkel leírni; – adott szöveget átalakítani, kiegészíteni vagy továbbfejleszteni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni); – egy szövegminta tartalmi és formai jegyeinek ismeretében hasonló szöveget alkotni vagy egy megkezdettet befejezni; – egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel a feladatnak megfelelő szöveget alkotni; – adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni; – ismert szövegeket felidézni, szövegeket megfigyelni, lényeges tartalmi elemeit feladatokkal kiemelni; – rövid német és magyar nyelvi fordulatokat értelemszerűen, szótár segítségével lefordítani. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> udvariassági formulák, egyszerű üzenetek megfogalmazása magyar nyelven, ennek összevetése a hasonló helyzetben használt német megfelelővel.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> narratív szövegek, történetmondás történelmi eseményekről, hősookról.</p> <p><i>Természetismeret:</i> anyaggyűjtés, vázlatkészítés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a szöveg képe.</p> <p><i>Informatika:</i> internetes források</p>

		adatainak megkeresése; internetes kapcsolattartó műfajok nyelvi jellemzői.
Kulcsfogalmak	Anyaggyűjtés, vázlat, elbeszélés, leírás, jellemzés, levél, e-mail.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Általános interakciós készség	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Folyamatos beszéd. Alapvető szövegalkotási képesség. Aktív szókinccs az eddig tárgyalt közismereti és irodalmi témakörökben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédkészség fejlesztése. Az aktív szókinccs és szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése, különös tekintettel a véleményalkotás nyelvi kifejezésére.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Különböző szituatív helyzetekben szót kérni, a beszéd jogát másnak átadni. A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni. A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni. A szókinccs aktivizálása adekvát helyzetekben külső segítséggel. A magyar és a német kultúra interakciós különbségeinek tudatosítása a tárgyalt közismereti témakörökben: pl. szókinccsfejlesztés, szófordulatok, rokon értelmű szavak, körülírás.</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni; – szokásos tanórai helyzeteket megadott nyelvi kifejezőeszközökkel, sikerrel megoldani; – a számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni; – megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni, ha szót kér, vagy ha másnak engedi át a beszéd jogát; – nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva alkalmazni; – dicséretet és kívánságot, érdeklődést kifejezni; – mások rövid, egyszerű nyelvi közléseit követni, azokra saját álláspontja közlésével verbálisan vagy nonverbálisan reagálni; – rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét tükröztetve magyarra fordítani; 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szókinccs adekvát alkalmazása.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p>

	– magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni.	
Kulcsfogalmak	Érdeklődés, utasítás, beszélgetés, udvariassági szabály, szómagyarázat, körülírás, szófordulat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	A nyelvi kommunikációs képességnek megfelelő nyelvhasználat és adekvát szövegalkotás. Alapszintű morfológiai-szintaktikai ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megismert nyelvi szerkezetek egyre nagyobb biztonsággal történő alkalmazása. A kommunikációs helyzetek normái ismeretének fejlesztése. A kapcsolatteremtés és a kapcsolattartás szóbeli és írásbeli formáinak tudatosítása. A nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek használata.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A nyelvtani ismeretek alkalmazása a mai német nyelv normáinak megfelelően, nyelvi mintakövetés alapvető kommunikációs helyzetekben. Morfológiai ismeretek: <i>Szófajok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ige: főigék: igeidők (Präsens, Perfekt); segédigék: sein, haben, werden; módbeli segédigék: sollen, wollen, mögen (Präsens); igei vonzatok, tárgyesszel és részes esettel állók. – Főnév: nemek, egyes és többes szám, esetek. – Elöljárószók: időhatározói viszonyok, tárgy és részes esettel álló elöljárószók. – Számnevek, tőszámnevek, idő kifejezése. – Névmás: személyes, birtokos, kérdő, tagadó, mutató névmások. <p><i>Mondattan:</i> Kijelentő, kérdő, felszólító</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – alapvető kommunikációs helyzetekben viszonylagos jó nyelvhelyességgel részt venni; – a tananyagot az alapszókincs és egyszerű sablonok segítségével feldolgozni; – a tanórán gyakran használt alaktani és mondattani szerkezeteket önállóan képezni és helyesen alkalmazni; – a tanórán használt egyszerű szintaktikai szerkezeteket hibátlanul alkalmazni; – ismert szavakat, szerkezeteket biztos helyesírással, kielégítő biztonsággal leírni. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a kommunikációnak, közlési szándéknak megfelelő nyelvi jelek, nem nyelvi jelek.</p>

mondat; szerkezet alapján: egyszerű és összetett mondatok. Helyesírás és az írásjelek használata. Az alapvető nyelvtani szerkezetek használata.		
Kulcsfogalmak	Ige, személyes, birtokos, kérdő, tagadó, mutató névmások, Wechselpräpositionen, mondatfajták, kötőszavak.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Rövid terjedelmű irodalmi alkotások olvasása, témájuk felismerése.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	Rövid terjedelmű irodalmi alkotások önálló olvasása, értelmezése, egyéni és csoportos feldolgozás révén. Irodalmi alkotások, szövegek, történetek alkotó jellegű vizuális eszközökkel történő megjelenítésének, előadásának, dramatizálásának fejlesztése.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Mondókák, közmondások. Rövid történetek, mesék, Az olvasott epikai művekben a szereplők, hely, idő, a cselekményt alkotó elemek, kulcsszavak megnevezése. Az irodalmi szöveg egyes szakaszainak összefoglalása; szövegrészekhez találó cím megfogalmazása; a befejezés megváltoztatása. Gyermekregény részleteinek elolvasása. Képek, illusztrációk, reklámszövegek megismerése. Mesék eljátszása. Gyermekversek, szójátékok, vidám versek. Lírai alkotások egyszerűbb költői eszközei. A kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai művének megismerése, a szerepek alakítása a tartalomnak megfelelően.</p> <p><i>Népköltészet:</i> Német és magyarországi német mondókák, népdalok, népi játékok, népmesék, mondák,</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – rövid terjedelmű epikai és lírai műveket önállóan elolvasni, tartalmukat összefoglalni és műfajukat megnevezni; – lírai, epikai, drámajáték/jelenet szövegeit megfelelő megjelenítési módon előadni; – a hazai német irodalomból vett rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat összefoglalni; – valós vagy fikciós szövegeket kiegészíteni, gondolatmenetüket továbbfejleszteni; – mind a hallott, mind az olvasott történet tartalmát elmesélni; – mesealakokat bemutatni, jellemezni; – mesét, történetet kép, illusztráció alapján rekonstruálni; – rövid történeteket 	<p><i>Erkölcstan:</i> önbecsülés, közösséghez tartozás.</p> <p><i>Német népismeret:</i> NZ Junior. Unser Bildschirm gyerekműsorai.</p>

<p>közmondások. A lakóhelyhez fűződő monda. Kiadványok: pl. Katharina Wild, Regine Metzler: <i>Hoppe, hoppe Reiter</i>; Grete und Karl Horak: <i>Kinderlieder, Reime und Spiele der Ungarndeutschen (Ungarndeutsche Studien 2)</i>.</p> <p><i>Szerzők és művek:</i> pl. Janosch: <i>Tiger und Bär im Straßenverkehr</i>; Josef Guggenmos; Grimm mesék; Wilhelm Busch: <i>Max und Moritz</i>, történetek Münchhausenól, Till Eulenspiegelről.</p> <p><i>Magyarországi német szerzők versei, meséi, elbeszélései:</i> pl. Erika Áts, Georg Fath, Josef Michaelis, Engelbert Rittinger, Valeria Koch. Gyűjtemények: <i>Igele-Bigele, Zauberhut</i>.</p>	<p>dramatizálni; – a modern irodalmi műfajok közül meséket, képregényeket elolvasni, eljátszani, hagyományos mese alapján képregényt készíteni; – a korosztálynak megfelelően hangjátékot meghallgatni, színdarabot, musicalt megtekinteni, a művek befogadását követően élményeiről beszámolni.</p>	
Kulcsfogalmak	Szerepjáték, képregény, hangjáték, színdarab.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	A szövegértésben való jártasság. A közismereti témák ismeretanyagának elsajátításához szükséges tájékozottság.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közismereti témákat feldolgozó szövegekben a téma és a fontos információk felismerése. Az olvasási technika fejlesztése, a szöveg feldolgozása, értelmezése közismereti szövegek egyéni és csoportos feldolgozása révén. Az országismereti témákat tartalmazó szövegekhez kapcsolódó ábrák, mellékletek szerepének felismerése az összefüggések értelmezésében.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Az írásbeli és szóbeli kommunikáció formáinak gyakorlása a következő témakörökben: <i>Személyes életvitel:</i>	<i>A tanuló képes</i> – a közismereti témák tartalmát, információit értelmezni, a témát ismertetni; – dolgokat, jelenségeket,	<i>Erkölcstan:</i> önbecsülés, közösséghez tartozás. <i>Német népismeret:</i> a családra,

<ul style="list-style-type: none"> – Egészség, betegségek. – Szabadidős tevékenységek, hobbi. – Mindennapi tevékenységek, emberi kapcsolatok. <p><i>Közösségi élet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Étkezés. – Ünnepek. <p><i>Iskola, képzés, hivatás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Az iskolai mindennapok, osztályterem. – Szakmák. <p><i>Kulturális élet, média:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A korcsoportnak megfelelő német nyelvű média. <p><i>Gazdaság, technika, környezet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Lakóhely, otthon. – Tájékozódás. – A mindennapi élet. – Állatok. <p><i>Politika és történelem:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Szabályok felállítása és betartása az osztályban és iskolán kívül. 	<p>eseményeket egyszerű nyelvi eszközökkel, érthetően, nyelvileg követhetően bemutatni és összehasonlítani;</p> <ul style="list-style-type: none"> – párbeszédekben társainak megállapításaira reagálni, kapcsolódni a gondolatmenethez; – a témákhoz kötődően véleményét kifejezni; – a különféle kommunikációs szituációknak megfelelő véleményt alkotni, egyetértését, elutasítását kifejezni; – szerepet játszani. 	<p>tevékenységekre, ünnepekre, a társas együttlétre vonatkozó témák.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Média, tömegkommunikációs eszközök, kommunikációs szituációk, párbeszéd, információkérés.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A tanulási képesség fejlesztése</p>		<p>Órakeret 8 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az életkornak megfelelő tanulási technikák ismerete, az azokban való jártasság.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az alpműveltség elsajátításához, a hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái, a tanulást segítő különböző eljárások megismerése, használatuk gyakorolása. Kulturált és hatékony könyvtár- és internethasználat.</p>		
<p>Tevékenységek/ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Olvasási technikák alkalmazása. Könyvtárhaznát. Tanulást támogató eljárások alkalmazása: Lényegkiemelés, kulcsszavak jelölése. Szótanulás (pl. szókérták segítségével), szótarhasznát.</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – szótárfüzetet önállóan vezetni és használni, kétnyelvű szótárat, gyermeklexikont a nyelvhasználatban alkalmazni; – könyveket kölcsönözni és 	<p><i>Informatika:</i> könyvtár-, internet használat.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra,</p>	

	<p>azokat az ismeretszerzésben, felkészülésben használni;</p> <ul style="list-style-type: none"> – feladatokat könyvek, gyermeklapok segítségével megoldani; – a szavak jelentését a szövegkörnyezetből megérteni; – a nyomtatott médiát (pl. kétnyelvű szótár) információszerzésre, szókincsbővítésre, egyszerűbb fogalmazások elkészítéséhez tanári segítséggel használni; – információkat, adatokat tanári irányítással visszakeresni. 	ismeretre, élményre vonatkozóan.
Kulcsfogalmak	Szövegösszefüggés, információszerzés, lexikon, képes nyelvi szótár.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Erkölcsi, esztétikai kategóriák ismerete, ítéletalkotás egyszerűbb helyzetekben.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A kulturális és történeti másság felismerése, megértése és tisztelete. Véleményalkotás társadalmi, történeti, morális és esztétikai kérdésekről. Konfliktuskezelési eljárások megismerése és alkalmazása szimulált helyzetekben. Irányítással önálló ismeretszerzés erkölcsi, esztétikai kategóriákról.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Erkölcsi választások, érzelmi tartalmak (szeretet, együttérzés, segítőkészség). Zenei, képzőművészeti vonatkozások a német nemzetiség kultúrájából. Az irodalom társművészete: filmes és színházi feldolgozások megismerése.	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – rövid véleményt megfogalmazni az élmények és olvasmányok hatásáról; – a jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot felismerni mindennapi irodalmi és közműveltségi szövegekben; – konfliktushelyzeteket felismerni; – a kulturális sokszínűséget érzékelni, a hétköznapi életből vett egyes jelenségeket bemutatni. 	<p><i>Erkölcstan:</i> erkölcsi választások, érzelmi tartalmak (szeretet, együttérzés, segítőkészség).</p> <p><i>Ének-zene, vizuális kultúra:</i> képzőművészeti vonatkozások a német nemzetiség kultúrájából.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> filmes és színházi</p>

		feldolgozások.
Kulcsfogalmak	Konfliktus, érték, erkölcsi választás, kulturális sokszínűség.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>Ezen a szinten a diák megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és az alapvető fordulatokat, amelyeknek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Be tud mutatkozni, és be tud mutatni másokat. Képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.</p> <p>Megérti a tanár egyszerű utasításait, az ismerős szavakat, fordulatokat, melyek személyére, családjára, közvetlen környezetére, a nemzetiségre vonatkoznak. Képes megoldani a hallás utáni értési feladatokat.</p> <p>Fokozatosan növekszik beszéd bátorsága és önbizalma. Lakóhelyét, ismerőseit képes egyszerű fordulatokkal leírni, információt adni és kérni valós beszédhelyzetekben. Megértési problémák esetén segítséget tud kérni. Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliratokon, reklámokban, katalógusokban. Felébred érdeklődése népcsoportjának kultúrája iránt. Gyakorlata van egyszerű, ismert nyelvi elemekből álló szöveg néma olvasással történő megértésében. Képes egy adott szövegből egyszerű információkat kiemelni.</p> <p>Képes egyszerű szöveg lemásolására és tollbamondás után helyes leírására. Tud egyszerű, tényszerű információkat írni az adott nyelven.</p> <p>Képes minta alapján több mondatból álló, összefüggő szöveget írni (párbeszéd, üzenet, üdvözlő képeslap, bemutatkozás).</p>
---	---

7. évfolyam

E szakaszban a fő cél, a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése. További cél az információ felismerése, értékelése, és bemutatása, digitális tartalomalkotás és - megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül; a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegalkotó eljárásokkal.

A tanulók számára ebben a szakaszban az olvasás és írás, a szövegértés és szövegalkotás már több technikai gyakorlatnál vagy egyszerű kódoló-dekódoló eljárásnál. Ennek megfelelően 7–8. évfolyamon számos képesség területén el kell érni egy ennek megfelelő fejlettségi szintet. A 7–8. évfolyamon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem azokról véleményt mondani is képes, és a beszéd társsal együtt tud működni. Nemcsak a beszédhelyzethez alkalmazkodik, hanem különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni.

Tanulásmódszertanát tekintve képes vázlatot készíteni. Szövegértés szempontjából már értelmezésre is képes. Ezen a szinten tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, és érti az ízlés kontextuális összefüggéseit, kulturális, történelmi, közösségi, családi, egyéni beágyazottságát is. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit.

A dőlt betűvel írt ismeretek és óraszámok a helyi sajátosságokat mutatják.

A fennmaradó 18 óra szabadon felhasználható órakeretet gyakorlásra, összegzésre használjuk fel a következők szerint: 10 óra gyakorlás, 8 óra összegzés, egyenletesen elosztva témakörönként.

Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	30 óra
Írásbeli szövegek megértése és értelmezése	24 óra
Írásbeli szövegalkotás	28 óra
Általános interakciós készség	15 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	20 óra
Irodalmi kultúra	15 óra
Közismereti témák	15 óra
A tanulási képesség fejlesztése	10 óra
Az ítéletképeség, az erkölcsi, esztétikai és történelmi érzék fejlesztése	5 óra
<i>Gyakorlás</i>	<i>10 óra</i>
<i>Összegzés, rendszerezés</i>	<i>8 óra</i>
Összesen	162+18 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédképesség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az előző évfolyamok során elsajátított nyelvi kommunikatív kompetencia formáinak alkalmazása. Önálló kommunikáció, különféle beszédhelyzetekben való részvétel formái.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szöveg fontos gondolatainak, információs tartalmának pontos körülírása, egyszerű beszédpanelekkel történő összefoglalása. A kulturált véleménynyilvánítás tudatosítása. Különböző iskolai, közéleti beszédhelyzetek sémái, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs, nyelvi viselkedés gyakorlása.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Szövegben a lényegi információk elkülönítése a lényegtelenektől, feladatnak, beszédhelyzetnek, szituációnak, a problémafelvetés szempontjából elvárt alkalmazása. Szóbeli szövegek megértése, értelmezése és önálló alkotása. Hallott szövegből egyszerű információk értelmezése. Tartalmak, közlések, információk hallás utáni megértése, reagálás azokra. A beszédképesség fejlesztésében	<i>A tanuló képes</i> – szövegek tartalmának főbb gondolatait és információit a nyelv eszközeivel helyesen kifejezni; – tárgyak, leírások, események közvetítése során hasonlóságokat, illetve eltéréseket felfedezni, a megállapításokat logikus kritériumok alapján rendezni; – általános ismeretanyagot és speciális ismereteket is rendszerbe szedetten előadni; – a tanórán kívüli iskolai	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> szövegfeldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák, információkezelési módok. <i>Informatika:</i> az elektronikus, internetes információforrások kezelése a megbízhatóság,

<p>az általános udvariassági szokásoknak megfelelő mondatmodellek és beszédjegyek különböző szituációkban való használata. Élmények, benyomások elmesélése egyszerű mondatstruktúrákkal. Párbeszédben adott szituációnak megfelelő reagálás. Problémák megoldása, vitás kérdések tisztázása, önálló véleményformálás. Beszélgetés, egyszerű, összefüggő fordulatokkal. Szóbeli megnyilatkozások összefoglalása, állásfoglalás. Informálódás, kívánságok kifejezése, felvilágosítás. Tárgyak, dolgok, személyek, állatok jellemzése.</p> <p>Akcentus ellenére megfelelő, világos, érthető beszéd a hangsúly, hanglejtés, a beszédtempó vonatkozásában.</p>	<p>élethelyzetekben is tájékozódni és magát megértetni;</p> <ul style="list-style-type: none"> – beszélgetésben részt venni, aktív szerepvállalást vállalni a dialógusban; – információhiány esetén célzottan dolgokra rákérdezni; – a beszélgetőpartner egyszerű, rövid megnyilvánulásait követni és spontán egyéni módon reagálni; – a kommunikációs folyamatban önmagát a beszélő és hallgató szerepében is felváltva kifejezni; – mások érzelmi megnyilvánulásaira megfelelően reagálni; – a szövegek tartalmát magyarul és németül összefoglalni, fő kijelentéseire reagálni; – jól érthetően és helyes hanglejtéssel beszélni. 	<p>hitelesség szempontjából.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Beszélgetés, véleményformálás, önálló megnyilatkozás, informálódás, kívánság, felszólítás kifejezése.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nyelvhasználati kompetencia II. Írásbeli szövegek megértése és értelmezése</p>		<p>Órakeret 24 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>A tanult szövegértési, szöveg feldolgozási stratégiák alkalmazása. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Szöveg feldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák megismertetése, gyakoroltatása. A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése.</p>		
<p>Tevékenységek/ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Adott szöveg információinak (esetleg ismétlést követően) megértése és a nyert információk felhasználása a feladatra, illetve a problémára irányulva. Egy szöveg információtartalmának, fő</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – életkorának megfelelő szövegeket értően olvasni; – nyomtatott és elektronikus szövegek feldolgozásakor az értő olvasás stratégiáit alkalmazni; – a megértés egységeit – szó, 	<p><i>Minden tantárgy:</i> az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának tantárgyi sajátosságai. <i>Informatika:</i> keresési eljárások.</p>	

<p>gondolatának nyelvi leírása. A szövegfeldolgozás eredményeinek kifejtése mások számára követhető módon. Szövegek átalakítása párbeszéddé. Német és magyar szövegek kulcsinformációinak tartalmilag helyes összefoglalása a másik nyelven.</p>	<p>kifejezés, tagmondat, mondat, bekezdés, teljes szöveg – felismerni;</p> <ul style="list-style-type: none"> – a szövegben meglévő tények és a személyes vélemény közötti különbséget kifejezni; – szövegfajták főbb jellemzőit felismerni (pl. szépirodalmi, ismeretterjesztő, tankönyvi és médiaszövegek); – egyszerűbb autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásait megérteni; – ábrák, képek, illusztrációk és a szöveg kapcsolatát felismerni; – egyszerű nyelvi eszközökkel képeket leírni. 	<p><i>Vizuális kultúra:</i> ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Olvasási stratégia, információtartalom, kulcsinformáció, szövegfajta.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>Nyelvhasználati kompetencia III. Írásbeli szövegalkotás</p>		<p>Órakeret 28 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Megadott témához, problémához célzott anyaggyűjtés a könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával. A tanult műfajokban önálló szövegalkotás.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Néhány szövegfajta formai jellemzőinek megismerése, a műfaji sajátosságoknak megfelelő szövegalkotás.</p>		
<p>Tevékenységek/ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>A szövegfajtanak megfelelő formai jegyek használata (bekezdés, tagolás, levélforma). Szövegalkotás: élmények, kitalált történetek, jellemzés megfogalmazása. Szöveg tartalmának, cselekményének, fordulópontjainak, felvetett kérdéseinek, fontos információinak írott formában való összefoglalása. Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása pl. képvers, vers, mese, képregény. Szövegekkel kapcsolatos egyéni</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – olvashatóan, áttekinthetően, a mondanivalót tükrözve, tagolt, írásképpel, a szövegtípusnak megfelelő formai jegyek használatával írni; – a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szövegeket írni (meghívó, e-mail, SMS, csetelés); – szövegek, ill. illusztráció közötti kapcsolatot megfogalmazni; – a szövegben fellelhető 	<p><i>Informatika:</i> a szövegszerkesztő programok lehetőségei.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> érintkezési formák; a személyiség tisztelete.</p>	

vélemény kifejezése. Kommunikációs célok megvalósítása; stilisztikai normák alkalmazása.	adatokat, megadott szempontok alapján rendszerezni; – szövegalkotási, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normákat betartani.	
Kulcsfogalmak	Szövegszerkezet, kreatív szövegalkotás, szövegalkotási normák, kommunikációs cél.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Általános interakciós készség	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Megfelelő szókinccs és szóbeli szövegalkotási készség különös tekintettel a véleményalkotás nyelvi kifejezésére.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvhasználati kompetencia fejlesztése különböző kommunikációs helyzetekben. A számítógép és a világháló német nyelvű programjainak megismertetése, azok alkalmazása információszerzés céljából.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Különböző módon, csatornán információhoz jutás. Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás. Szövegek tartalmának lényegre törő összegzése a másik nyelven (magyar, illetve német).	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni; – szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapiakban is feltalálni és megértetni magát; – a német nyelvű médiát információszerzés céljából segítségül hívni; – megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét váltogatni; – nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni; – mások érzelemnyilvánításaira megfelelően reagálni; – mások közléseit követni és reagálni azokra; – német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szókinccs adekvát alkalmazása.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p> <p><i>Informatika:</i> keresőprogramok.</p>

	összefoglalni; – magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait tartalmilag helyesen, németül összefoglalni.	
Kulcsfogalmak	Kulcsfogalom, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Tájékozottság a német nyelv szófaji, alaktani és mondattani alapvető ismereteinek körében. A német nyelv eddig megismert nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Gyakran használt morfológiai szerkezetek törvényszerűségei. Lexikai, szófaji, alaktani, mondattani ismeretek bővítése, alkalmazása. A mondattani ismeretek további fejlesztése, helyes használatának fejlesztése.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A szavak szerkezetének megfigyelése, szóelemek funkciói. Szóképzés, szóösszetételek révén új szavak alkotása.</p> <p>Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, használata.</p> <p><i>Morfológiai ismeretek:</i> A gyakran használt alaktani ismeretek, képzési szabályok helyes alkalmazása.</p> <p><i>Szófajok:</i> Ige: <ul style="list-style-type: none"> – főigék (Präsens, Präteritum, Perfekt, Futur I.); – segédigék: sein, haben, werden; – módbeli segédigék (Präsens, Präteritum); – aktív, szenvedő szerkezetek jelen időben; – felszólító mód; – feltételes mód (würde+Infinitiv) – elváló, nem elváló igekötők; – igei vonzatok, tárgy és </p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanórai témákhoz és a hétköznapi élet kommunikációs helyzeteihez kapcsolódó feladatokban helyes nyelvtani szerkezeteket alkalmazni; – az egyes kommunikációs helyzetekben biztonsággal részt venni és a tananyagot alapszókinccs és egyszerű sablonok segítségével feldolgozni; – a szócsaládok alkotásának segítségével szókinccsét bővíteni; – a tanórán gyakran előforduló alaktani szerkezeteket felismerni, következetesen jól használni; – különböző tartalmú és szerkezetű mondatokat önállóan szerkeszteni, szóban és írásban a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően átalakítani; – a tanult szerkezeteket megközelítően biztos 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz.</p> <p><i>Német népismeret:</i> a nyelvjárás néhány sajátossága.</p>

<p>részes esettel állók.</p> <p>Főnév:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nemek, egyes és többes szám, esetek; <p>Melléknév:</p> <ul style="list-style-type: none"> – állítmányi használat, fokozás, ragozás. <p>Számnév:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sorszámnevek. <p>Névmás:</p> <ul style="list-style-type: none"> – személyes, visszaható, birtokos, mutató, kérdő, általános névmások. <p>Határozószó:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hely-, idő -, módhatározók. <p>Mondattan: A mondat felépítése, szerkezete, mondatfajták. Mondatrészek.</p> <p>Kijelentő-, kérdő-, óhajtó-, felszólító mondat.</p> <p>Szerkezet alapján: összetett mondat (mellérendelő, alárendelő). Helyesírás és az írásjelek használata. Szövegekben az alapvető helyesírási ismeretek helyes alkalmazása.</p>	<p>helyesírással leírni, a központosítás alapvető formai és tartalmi szabályait megközelítően helyesen alkalmazni.</p>	
Kulcsfogalmak	Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat. Egyszerű és összetett mondat, alárendelő és mellérendelő mondat.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Az irodalmi alkotásokban megjelenített tartalmak értelmezése, az egyes összefüggések meglátása adott szempontok alapján, az egyéni tapasztalatok kifejezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi művek tartalmának, mondanivalójának értelmezése, irányított feltárása. Az egyes műfajok jellemzőinek tudatosítása. Véleményalkotás képességének fejlesztése. Az irodalmi témákban kommunikáció folytatása.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Epikai művek olvasása,	<i>A tanuló képes</i>	<i>Német népismeret:</i>

<p>értelmezése, elemzése. Gyermekregény cselekményének és problematikájának rövid összefoglalása megadott szempontok alapján. Az epikus művek jellemzői. Véleményalkotás egy színdarabról, hangjátékról, filmről. A szövegfeldolgozás során a fontos és lényegtelen elemek megkülönböztetése. Lírai művek felolvasása, értelmezése. Német nyelvű ifjúsági folyóiratok, hazai német nemzetiségi kiadványok irodalmi mellékleteinek ismerete, (<i>Neue Zeitung, Deutscher Kalender, JÖ</i> stb.), valamint német nyelvű ifjúsági internetes oldalakon való tájékozódás. Egy német nyelvű színdarab megtekintése, hangjáték meghallgatása. Szövegrészlet dramatizálása, előadása.</p> <p><i>Szerzők és művek:</i> Német szerzők versei, elbeszélései, egyszerű szerkezetű ifjúsági regények, részletei (Helme Heine: <i>Freunde</i>; Luis Murschetz: <i>Der Maulwurf, Grabowski</i>; James Krüss, Hans Manz, Josef Guggenmos). <i>Magyarországi német szerzők versei, mondái, elbeszélései:</i> pl. Erika Áts, Georg Fath, Josef Michaelis, Engelbert Rittinger, Valeria Koch. Gyűjtemények: <i>Zauberhut, Teufelsgipfel</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket önállóan elolvasni, a művek tartalmát összefoglalni, a szereplőket jellemezni; – az irodalmi művekkel kapcsolatban egyéni benyomásokat, érzelmeket megfogalmazni; – a hazai német irodalomból vett alkotásokat elolvasni és értelmezni, véleményt alkotni, jellemzést készíteni; – modern műfajú műveket elolvasni és értelmezni, kreatív írást alkalmazni; – egy színdarabot megtekinteni a hazai német színházban, a látottakat tanórán feldolgozni. 	<p>a kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai műve.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Műfajok, egyéni benyomások, érzelmek, véleményalkotás, jellemzés, kreatív írás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Mindennapi szövegek, cikkek, témáinak értelmezése, lényeges információ kiemelése. Az adott szöveghez kapcsolódó egyéni vélemény megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közismereti témákban megjelenő tartalmak értelmezése. Szövegek értelmének irányított feltárása, majd az egyes összefüggések adott szempontok alapján történő kidolgozása, és az egyéni tapasztalatok kifejezése. A közismereti témákban kommunikáció folytatása, a beszélgető partner közlendőjének lényegi összefoglalása.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A szóbeli és írásbeli kommunikáció formáinak alkalmazása a következő témakörökben:</p> <p><i>Személyes életvitel:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Emberi kapcsolatok. – Egészséges és egészségtelen életmód. – Sport, sportágak. <p><i>Társadalmi élet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ételek, étkezési szokások régen és ma. – Ünnepek. – Életmód ma és régen. <p><i>Iskola, képzés, hivatás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Iskolai mindennapok, iskolán kívüli tevékenységek. – Továbbtanulás, pályaválasztás. <p><i>Kulturális élet, média:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Zene, tánc. – Zene, mint kulturális hagyomány. – A média világa, ifjúsági adások. <p><i>Gazdaság, technika, környezet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ipar, mezőgazdaság. Kézművesség. – Turizmus, nyaralás, utazás. – Német nyelvű országok – Környezetvédelem. <p><i>Politika és történelem:</i></p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – érzelmeit megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni; – konfliktusok megoldásához szükséges szókapcsolatokat használni; – az egyes témákhoz kapcsolódó szókinccset elsajátítani; – eseményeket bemutatni, élményekről beszámolni, a témára jellemző írásbeli szövegeket értelmezni, önállóan alkotni; – a legkülönbélebb kommunikációs szituációkban nyelvileg reagálni; – életrajzot írni; – reklámok különböző formáinak gyűjtésére, megértésére; – szituációkban a jellegzetes beszédpaneleket használni; – szókinccset bővíteni, ugyanazt a tartalmat más-más szavakkal kifejezni. 	<p><i>Erkölcstan:</i> érintkezési formák; a személyiség tisztelete.</p> <p><i>Német népismeret:</i> a témákhoz kötődő népismereti tartalmak.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> konfliktuskezelés.</p> <p><i>Informatika:</i> Az internetes adatkeresés, szövegkérők, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Magyarországi nemzetiségek. – A német nyelvterület országainak közigazgatási tagozódása. 		
Kulcsfogalmak	Kritikai gondolkodás, információk értelmezése, kommunikációs helyzetek, egyéni vélemény, beszédpanelek, hírek, tudósítás, reklám, önéletrajz.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanulási képesség fejlesztése		Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az életkornak megfelelő tanulási technikák ismerete, az azokban való jártasság.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulási képesség fejlesztése: adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása nyomtatott és elektronikus szövegekben.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Rendszerzett szókártya gyűjtemény készítése és használata.</p> <p>Kétnyelvű szótárak önálló alkalmazása a nyelvelsajátításban, információszerzéshez, szókincsbővítéséhez, fogalmazások elkészítéséhez.</p> <p>A szókincs egyes szavainak hozzárendelése a közös alapszóhoz tartozó szócsaládhoz.</p> <p>A szöveg feldolgozása során a jelölési technikák alkalmazása, a kulcsszavak megjelölése.</p> <p>Prezentációs technikák gyakorlása.</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanulást támogató eljárásokat alkalmazni; – szótanulási eljárásokat alkalmazni; – nyomtatott és elektronikus forrásokat, keresőprogramokat használni; – szótárt célszerűen használni; – vázlatot készíteni; – ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni. 	<p><i>Minden tantárgy:</i> internethasználat, prezentáció.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez.</p> <p>Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>	
Kulcsfogalmak	Jegyzet, vázlat, prezentáció, szókártya gyűjtemény.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Véleménynyilvánítás élmények és olvasmányok hatásáról. Konfliktuskezelési eljárások ismerete. A kulturális sokszínűség érzékelése hétköznapi jelenségekben.	
A tematikai egység nevelési-	Önálló gondolkodás, az önkifejezés kulturáltsága. A saját kultúra	

fejlesztési céljai	sokrétű ismeretén nyugvó képesség a különbözőség felismerésére és megértésére.		
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok	
A tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáinak elsajátítása. A konfliktusok okait különböző szövegekben felismerni, megérteni. Törekvés az egyéni és közösségi konfliktusok kulturált kezelésére. Más kultúrák megismerése, megértése és azok összevetése egymással.	<i>A tanuló képes</i> – helyes erkölcsi döntést hozni; – érzelmi tartalmakat kifejezni; – az irodalom társművészeiből vett erkölcsi tartalmú tanulságokat megfogalmazni.	<i>Erkölcstan:</i> erkölcsi választások, érzelmi tartalmak. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> filmes és színházi feldolgozások.	
ulcsfogalmak	Választás, empátia, konfliktuskezelés, interkulturális környezet.		

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi kommunikációs helyzetekben.</p> <p>Tud kommunikálni begyakorolt szituációkban, egyszerű és közvetlen információcsere során. Képes magát megértetni társasági beszélgetésben. Egyszerű nyelvi eszközöket használva tud beszélni saját szociális háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.</p> <p>Képes véleményét is elmondani és megfelelő nyelvi eszközökkel megindokolni.</p> <p>Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.</p> <p>El tud olvasni rövid, egyszerű szövegeket, irodalmi műveket. Egyszerű, hétköznapi szövegekben megtalálja a keresett információt és megérti a rövid, egyszerű magánleveleket.</p> <p>Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.</p> <p>Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni.</p> <p>Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket.</p> <p>A tanuló képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására. Képes a köznapi és irodalmi szövegrészletekben, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmek felismerésére, azok nyelvi bemutatására szóban és írásban.</p>
---	--

8. évfolyam

E szakaszban a fő cél, a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése. További cél az információ felismerése, értékelése, és bemutatása, digitális tartalomalkotás és - megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül; a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegalkotó eljárásokkal.

A tanulók számára ebben a szakaszban az olvasás és írás, a szövegértés és szövegalkotás már több technikai gyakorlatnál vagy egyszerű kódoló-dekódoló eljárásnál. Ennek megfelelően 7–8. évfolyamon számos képesség területén el kell érni egy ennek megfelelő fejlettségi szintet. A 7–8. évfolyamon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem azokról véleményt mondani is képes, és a beszéd társsal együtt tud működni. Nemcsak a beszédhelyzethez alkalmazkodik, hanem különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni.

Tanulásmódszertanát tekintve képes vázlatot készíteni. Szövegértés szempontjából már értelmezésre is képes. Ezen a szinten tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, és érti az ízlés kontextuális összefüggéseit, kulturális, történeti, közösségi, családi, egyéni beágyazottságát is. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit.

A dőlt betűvel írt ismeretek és óraszámok a helyi sajátosságokat mutatják.

A fennmaradó 18 óra szabadon felhasználható órakeretet gyakorlásra, összegzésre használjuk fel a következők szerint: 10 óra gyakorlás, 8 óra összegzés, egyenletesen elosztva témakörönként.

Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	30 óra
Írásbeli szövegek megértése és értelmezése	24 óra
Írásbeli szövegalkotás	28 óra
Általános interakciós készség	15 óra
Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	20 óra
Irodalmi kultúra	15 óra
Közismereti témák	15 óra
A tanulási képesség fejlesztése	10 óra
Az ítélőképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	5 óra
<i>Gyakorlás</i>	<i>10 óra</i>
<i>Összegzés, rendszerezés</i>	<i>8 óra</i>
Összesen	162+18 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia I. Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Az előző évfolyamok során elsajátított nyelvi kommunikatív kompetencia formáinak alkalmazása. Önálló kommunikáció, különféle beszédhelyzetekben való részvétel formái.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A szöveg fontos gondolatainak, információs tartalmának pontos körülírása, egyszerű beszédpanelekkel történő összefoglalása.</p> <p>A kulturált véleménynyilvánítás tudatosítása.</p> <p>Különböző iskolai, közéleti beszédhelyzetek sémái, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs, nyelvi viselkedés gyakorlása.</p>
---	---

Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Szövegben a lényegi információk elkülönítése a lényegtelenétől, feladatnak, beszédhelyzetnek, szituációnak, a problémafelvetés szempontjából elvárt alkalmazása.</p> <p>Szóbeli szövegek megértése, értelmezése és önálló alkotása.</p> <p>Hallott szövegből egyszerű információk értelmezése.</p> <p>Tartalmak, közlések, információk hallás utáni megértése, reagálás azokra.</p> <p>A beszédkézség fejlesztésében az általános udvariassági szokásoknak megfelelő mondatmodellek és beszédegységek különböző szituációkban való használata.</p> <p>Élmények, benyomások elmesélése egyszerű mondatstruktúrákkal.</p> <p>Párbeszédben adott szituációnak megfelelő reagálás.</p> <p>Problémák megoldása, vitás kérdések tisztázása, önálló véleményformálás.</p> <p>Beszélgetés, egyszerű, összefüggő fordulatokkal.</p> <p>Szóbeli megnyilatkozások összefoglalása, állásfoglalás.</p> <p>Informálódás, kívánságok kifejezése, felvilágosítás.</p> <p>Tárgyak, dolgok, személyek, állatok jellemzése.</p> <p>Akcentus ellenére megfelelő, világos, érthető beszéd a hangsúly, hanglejtés, a beszédtempó vonatkozásában.</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – szövegek tartalmának főbb gondolatait és információit a nyelv eszközeivel helyesen kifejezni; – tárgyak, leírások, események közvetítése során hasonlóságokat, illetve eltéréseket felfedezni, a megállapításokat logikus kritériumok alapján rendezni; – általános ismeretanyagot és speciális ismereteket is rendszerbe szedetten előadni; – a tanórán kívüli iskolai élethelyzetekben is tájékozódni és magát megértetni; – beszélgetésben részt venni, aktív szerepvállalást vállalni a dialógusban; – információhiány esetén célzottan dolgokra rákérdezni; – a beszélgetőpartner egyszerű, rövid megnyilvánulásait követni és spontán egyéni módon reagálni; – a kommunikációs folyamatban önmagát a beszélő és hallgató szerepében is felváltva kifejezni; – mások érzelmi megnyilvánulásaira megfelelően reagálni; – a szövegek tartalmát magyarul és németül összefoglalni, fő kijelentéseire reagálni; – jól érthetően és helyes 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>szövegfeldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák, információkezelési módok.</p> <p><i>Informatika:</i></p> <p>az elektronikus, internetes információforrások kezelése a megbízhatóság, hitelesség szempontjából.</p>

	hanglejtéssel beszélni.	
--	-------------------------	--

Kulcsfogalmak	Beszélgetés, véleményformálás, önálló megnyilatkozás, informálódás, kívánság, felszólítás kifejezése.
----------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia II. Írásbeli szövegek megértése és értelmezése	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	A tanult szövegértési, szöveg feldolgozási stratégiák alkalmazása. A saját szövegértési hiba felismerése, korrigálása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szöveg feldolgozási módok, adatkeresési technikák, olvasási formák megismertetése, gyakoroltatása. A kifejező szövegtolmácsolás képességének fejlesztése.	

Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Adott szöveg információinak (esetleg ismétlést követően) megértése és a nyert információk felhasználása a feladatra, illetve a problémára irányulva. Egy szöveg információtartalmának, fő gondolatának nyelvi leírása. A szövegfeldolgozás eredményeinek kifejtése mások számára követhető módon. Szövegek átalakítása párbeszéddé. Német és magyar szövegek kulcsinformációinak tartalmilag helyes összefoglalása a másik nyelven.	<i>A tanuló képes</i> <ul style="list-style-type: none"> – életkorának megfelelő szövegeket értően olvasni; – nyomtatott és elektronikus szövegek feldolgozásakor az értő olvasás stratégiáit alkalmazni; – a megértés egységeit – szó, kifejezés, tagmondat, mondat, bekezdés, teljes szöveg – felismerni; – a szövegben meglévő tények és a személyes vélemény közötti különbséget kifejezni; – szövegfajták főbb jellemzőit felismerni (pl. szépirodalmi, ismeretterjesztő, tankönyvi és médiaszövegek); – egyszerűbb autentikus szövegek, ifjúsági folyóiratok írásait megérteni; – ábrák, képek, illusztrációk és a szöveg kapcsolatát felismerni; – egyszerű nyelvi eszközökkel képeket leírni. 	<i>Minden tantárgy:</i> az egyes tantárgyakban olvasott szövegek feldolgozásának tantárgyi sajátosságai. <i>Informatika:</i> keresési eljárások. <i>Vizuális kultúra:</i> ábrák, képek, illusztrációk értelmezése.

Kulcsfogalmak	Olvasási stratégia, információtartalom, kulcsinformáció, szövegfajta.
----------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia III. Írásbeli szövegalkotás	Órakeret 28 óra
Előzetes tudás	Megadott témához, problémához célzott anyaggyűjtés a könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával. A tanult műfajokban önálló szövegalkotás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány szövegfajta formai jellemzőinek megismerése, a műfaji sajátosságoknak megfelelő szövegalkotás.	

Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A szövegfajtanak megfelelő formai jegyek használata (bekezdés, tagolás, levélforma). Szövegalkotás: élmények, kitalált történetek, jellemzés megfogalmazása. Szöveg tartalmának, cselekményének, fordulópontjainak, felvetett kérdéseinek, fontos információinak írott formában való összefoglalása. Kreatív szövegalkotás, kitalált történet írása pl. képvers, vers, mese, képregény. Szövegekkel kapcsolatos egyéni vélemény kifejezése. Kommunikációs célok megvalósítása; stilisztikai normák alkalmazása.	<i>A tanuló képes</i> <ul style="list-style-type: none"> – olvashatóan, áttekinthetően, a mondanivalót tükrözve, tagolt, írásképpel, a szövegtípusnak megfelelő formai jegyek használatával írni; – a mindennapokban megjelenő írott és elektronikus szövegeket írni (meghívó, e-mail, SMS, csetelés); – szövegek, ill. illusztráció közötti kapcsolatot megfogalmazni; – a szövegben fellelhető adatokat, megadott szempontok alapján rendszerezni; – szövegalkotási, stilisztikai, nyelvhelyességi és helyesírási normákat betartani. 	<i>Informatika:</i> a szövegszerkesztő programok lehetőségei. <i>Vizuális kultúra:</i> tipográfia ismeretek. <i>Erkölcstan:</i> érintkezési formák; a személyiség tisztelete.

Kulcsfogalmak	Szövegszerkezet, kreatív szövegalkotás, szövegalkotási normák, kommunikációs cél.
----------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvhasználati kompetencia IV. Általános interakciós készség	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Megfelelő szókinész és szóbeli szövegalkotási készség különös tekintettel a véleményalkotás nyelvi kifejezésére.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvhasználati kompetencia fejlesztése különböző kommunikációs helyzetekben. A számítógép és a világháló német nyelvű programjainak megismertetése, azok alkalmazása információszerzés céljából.	

Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
Különböző módon, csatornán információhoz jutás. Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás. Szövegek tartalmának lényegre törő összegzése a másik nyelven (magyar, illetve német).	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni; – szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapiakban is feltalálni és megértetni magát; – a német nyelvű médiát információszerzés céljából segítségül hívni; – megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét váltogatni; – nyelvhasználati kompetenciáját az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni; – mások érzelemnyilvánításaira megfelelően reagálni; – mások közléseit követni és reagálni azokra; – német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul összefoglalni; – magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait tartalmilag helyesen, németül összefoglalni. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a szókinccs adekvát alkalmazása.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p> <p><i>Informatika:</i> keresőprogramok.</p>
Kulcsfogalmak	Kulcsfogalom, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerzés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Nyelvtani és nyelvhelyességi kompetencia	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Tájékozottság a német nyelv szófaji, alaktani és mondattani alapvető ismereteinek körében. A német nyelv eddig megismert nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Gyakran használt morfológiai szerkezetek törvényszerűségei. Lexikai, szófaji, alaktani, mondattani ismeretek bővítése, alkalmazása. A mondattani ismeretek további fejlesztése, helyes használatának fejlesztése.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok

<p>A szavak szerkezetének megfigyelése, szóelemek funkciói. Szóképzés, szóösszetételek révén új szavak alkotása.</p> <p>Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások értelmezése, használata.</p> <p><i>Morfológiai ismeretek:</i> A gyakran használt alaktani ismeretek, képzési szabályok helyes alkalmazása.</p> <p><i>Szófajok:</i></p> <p>Ige:</p> <ul style="list-style-type: none"> – főigék (Präsens, Präteritum, Perfekt, Futur I.); – segédigék: sein, haben, werden; – módbeli segédigék (Präsens, Präteritum); – aktív, szenvedő szerkezetek jelen időben; – felszólító mód; – feltételes mód (würde+Infinitiv) – elváló, nem elváló igekötők; – igei vonzatok, tárgy és részes esettel állók. <p>Főnév:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nemek, egyes és többes szám, esetek; <p>Melléknév:</p> <ul style="list-style-type: none"> – állítmányi használat, fokozás, ragozás. <p>Számnév:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sorszámnevek. <p>Névmás:</p> <ul style="list-style-type: none"> – személyes, visszaható, birtokos, mutató, kérdő, általános névmások. <p>Határozószó:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hely-, idő -, módhatározók. <p><i>Mondattan:</i> A mondat felépítése, szerkezete, mondatfajták. Mondatrészek.</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – a tanórai témákhoz és a hétköznapi élet kommunikációs helyzeteihez kapcsolódó feladatokban helyes nyelvtani szerkezeteket alkalmazni; – az egyes kommunikációs helyzetekben biztonsággal részt venni és a tananyagot alapszókinccs és egyszerű sablonok segítségével feldolgozni; – a szócsaládok alkotásának segítségével szókinccsét bővíteni; – a tanórán gyakran előforduló alaktani szerkezeteket felismerni, következetesen jól használni; – különböző tatalmú és szerkezetű mondatokat önállóan szerkeszteni, szóban és írásban a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően átalakítani; – a tanult szerkezeteket megközelítően biztos helyesírással leírni, a központosítás alapvető formai és tartalmi szabályait megközelítően helyesen alkalmazni. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz.</p> <p><i>Német népismeret:</i> a nyelvjárás néhány sajátossága.</p>
--	--	--

<p>Kijelentő-, kérdő-, óhajtó-, felszólító mondat.</p> <p>Szerkezet alapján: összetett mondat (mellérendelő, alárendelő).</p> <p>Helyesírás és az írásjelek használata.</p> <p>Szövegekben az alapvető helyesírási ismeretek helyes alkalmazása.</p>		
Kulcsfogalmak	<p>Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat.</p> <p>Egyszerű és összetett mondat, alárendelő és mellérendelő mondat.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Az irodalmi alkotásokban megjelenített tartalmak értelmezése, az egyes összefüggések meglátása adott szempontok alapján, az egyéni tapasztalatok kifejezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az irodalmi művek tartalmának, mondanivalójának értelmezése, irányított feltárása. Az egyes műfajok jellemzőinek tudatosítása. Véleményalkotás képességének fejlesztése. Az irodalmi témákban kommunikáció folytatása.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Epikai művek olvasása, értelmezése, elemzése.</p> <p>Gyermekregény cselekményének és problematikájának rövid összefoglalása megadott szempontok alapján.</p> <p>Az epikus művek jellemzői.</p> <p>Véleményalkotás egy színdarabról, hangjátékról, filmről.</p> <p>A szövegfeldolgozás során a fontos és lényegtelen elemek megkülönböztetése.</p> <p>Lírai művek felolvasása, értelmezése.</p> <p>Német nyelvű ifjúsági folyóiratok, hazai német nemzetiségi kiadványok irodalmi mellékleteinek ismerete, (<i>Neue Zeitung, Deutscher Kalender, JÖ</i> stb.),</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket önállóan elolvasni, a művek tartalmát összefoglalni, a szereplőket jellemezni; – az irodalmi művekkel kapcsolatban egyéni benyomásokat, érzelmeket megfogalmazni; – a hazai német irodalomból vett alkotásokat elolvasni és értelmezni, véleményt alkotni, jellemzést készíteni; – modern műfajú műveket elolvasni és értelmezni, kreatív írást alkalmazni; – egy színdarabot megtekinteni a hazai német színházban, a látottakat tanórán feldolgozni. 	<p><i>Német népismeret:</i></p> <p>a kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai műve.</p>

<p>valamint német nyelvű ifjúsági internetes oldalakon való tájékozódás. Egy német nyelvű színdarab megtekintése, hangjáték meghallgatása. Szövegrészlet dramatizálása, előadása.</p> <p><i>Szerzők és művek:</i> Német szerzők versei, elbeszélései, egyszerű szerkezetű ifjúsági regények, részletei (Helme Heine: <i>Freunde</i>; Luis Murschetz: <i>Der Maulwurf</i>, <i>Grabowski</i>; James Krüss, Hans Manz, Josef Guggenmos). Magyarországi német szerzők versei, mondái, elbeszélései: pl. Erika Áts, Georg Fath, Josef Michaelis, Engelbert Rittinger, Valeria Koch. Gyűjtemények: <i>Zauberhut</i>, <i>Teufelsgipfel</i>.</p>		
Kulcsfogalmak	Műfajok, egyéni benyomások, érzelmek, véleményalkotás, jellemzés, kreatív írás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Közismereti témák	Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Mindennapi szövegek, cikkek, témáinak értelmezése, lényeges információ kiemelése. Az adott szöveghez kapcsolódó egyéni vélemény megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közismereti témákban megjelenő tartalmak értelmezése. Szövegek értelmének irányított feltárása, majd az egyes összefüggések adott szempontok alapján történő kidolgozása, és az egyéni tapasztalatok kifejezése. A közismereti témákban kommunikáció folytatása, a beszélgető partner közlendőjének lényegi összefoglalása.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
A szóbeli és írásbeli kommunikáció formáinak alkalmazása a következő témakörökben: <i>Személyes életvitel:</i> <ul style="list-style-type: none"> – Emberi kapcsolatok. – Egészséges és egészségtelen 	<i>A tanuló képes</i> <ul style="list-style-type: none"> – érzelmeit megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni; – konfliktusok megoldásához szükséges szókapcsolatokat használni; – az egyes témákhoz kapcsolódó szókinccset 	<i>Erkölcstan:</i> érintkezési formák; a személyiség tisztelete. <i>Német népismeret:</i> a témákhoz kötődő népismereti tartalmak.

<p>életmód.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sport, sportágak. <p><i>Társadalmi élet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ételek, étkezési szokások régen és ma. – Ünnepek. – Életmód ma és régen. <p><i>Iskola, képzés, hivatás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Iskolai mindennapok, iskolán kívüli tevékenységek. – Továbbtanulás, pályaválasztás. <p><i>Kulturális élet, média:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Zene, tánc. – Zene, mint kulturális hagyomány. – A média világa, ifjúsági adások. <p><i>Gazdaság, technika, környezet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ipar, mezőgazdaság. Kézművesség. – Turizmus, nyaralás, utazás. – Német nyelvű országok – Környezetvédelem. <p><i>Politika és történelem:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Magyarország nemzetiiségek. – A német nyelvterület országainak közigazgatási tagozódása. 	<p>elsajátítani;</p> <ul style="list-style-type: none"> – eseményeket bemutatni, élményekről beszámolni, a témára jellemző írásbeli szövegeket értelmezni, önállóan alkotni; – a legkülönbélebb kommunikációs szituációkban nyelviileg reagálni; – életrajzot írni; – reklámok különböző formáinak gyűjtésére, megértésére; – szituációkban a jellegzetes beszédpaneleket használni; – szókincsét bővíteni, ugyanazt a tartalmat más-más szavakkal kifejezni. 	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> konfliktuskezelés.</p> <p><i>Informatika:</i> Az internetes adatkeresés, szöveghálók, a különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdése.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Kritikai gondolkodás, információk értelmezése, kommunikációs helyzetek, egyéni vélemény, beszédpanelek, hírek, tudósítás, reklám, önéletrajz.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>A tanulási képesség fejlesztése</p>		<p>Órakeret 10 óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az életkornak megfelelő tanulási technikák ismerete, az azokban való jártasság.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A tanulási képesség fejlesztése: adatkeresési technikák, információkezelési módok megismertetése, gyakorlati alkalmazása nyomtatott és elektronikus szövegekben.</p>		
<p>Tevékenységek/ismeretek</p>	<p>Követelmények</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	
<p>Rendszerzett szóártya gyűjtemény készítése és</p>	<p><i>A tanuló képes</i> – a tanulást támogató</p>	<p><i>Minden tantárgy:</i> internethasználat,</p>	

<p>használata. Kétnyelvű szótárak önálló alkalmazása a nyelvsajátításban, információszerzéshez, szókincs bővítéséhez, fogalmazások elkészítéséhez. A szókincs egyes szavainak hozzárendelése a közös alapszóhoz tartozó szócsaládhoz. A szöveg feldolgozása során a jelölési technikák alkalmazása, a kulcsszavak megjelölése.</p> <p>Prezentációs technikák gyakorlása.</p>	<p>eljárásokat alkalmazni;</p> <ul style="list-style-type: none"> – szótanulási eljárásokat alkalmazni; – nyomtatott és elektronikus forrásokat, keresőprogramokat használni; – szótárt célszerűen használni; – vázlatot készíteni; – ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni. 	<p>prezentáció.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> képi analógiák keresése a tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>
Kulcsfogalmak	Jegyzet, vázlat, prezentáció, szóártya gyűjtemény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, esztétikai és történeti érzék fejlesztése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Véleménynyilvánítás élmények és olvasmányok hatásáról. Konfliktuskezelési eljárások ismerete. A kulturális sokszínűség érzékelése hétköznapi jelenségekben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önálló gondolkodás, az önkifejezés kulturáltsága. A saját kultúra sokrétű ismeretén nyugvó képesség a különbözőség felismerésére és megértésére.	
Tevékenységek/ismeretek	Követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>A tetszésnyilvánítás árnyaltabb nyelvi formáinak elsajátítása. A konfliktusok okait különböző szövegekben felismerni, megérteni. Törekvés az egyéni és közösségi konfliktusok kulturált kezelésére. Más kultúrák megismerése, megértése és azok összevetése egymással.</p>	<p><i>A tanuló képes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – helyes erkölcsi döntést hozni; – érzelmi tartalmakat kifejezni; – az irodalom társművészeiből vett erkölcsi tartalmú tanulságokat megfogalmazni. 	<p><i>Erkölcstan:</i> erkölcsi választások, érzelmi tartalmak.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> filmes és színházi feldolgozások.</p>
Kulcsfogalmak	Választás, empátia, konfliktuskezelés, interkulturális környezet.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi kommunikációs helyzetekben. Tud kommunikálni begyakorolt szituációkban, egyszerű és közvetlen információcsere során. Képes magát megértetni társasági beszélgetésben. Egyszerű nyelvi eszközöket használva tud beszélni saját szociális</p>
---	---

	<p>háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.</p> <p>Képes véleményét is elmondani és megfelelő nyelvi eszközökkel megindokolni.</p> <p>Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.</p> <p>El tud olvasni rövid, egyszerű szövegeket, irodalmi műveket. Egyszerű, hétköznapi szövegekben megtalálja a keresett információt és megérti a rövid, egyszerű magánleveleket.</p> <p>Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.</p> <p>Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni.</p> <p>Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket.</p> <p>A tanuló képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására. Képes a köznapi és irodalmi szövegrészekben, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmek felismerésére, azok nyelvi bemutatására szóban és írásban.</p>
--	---